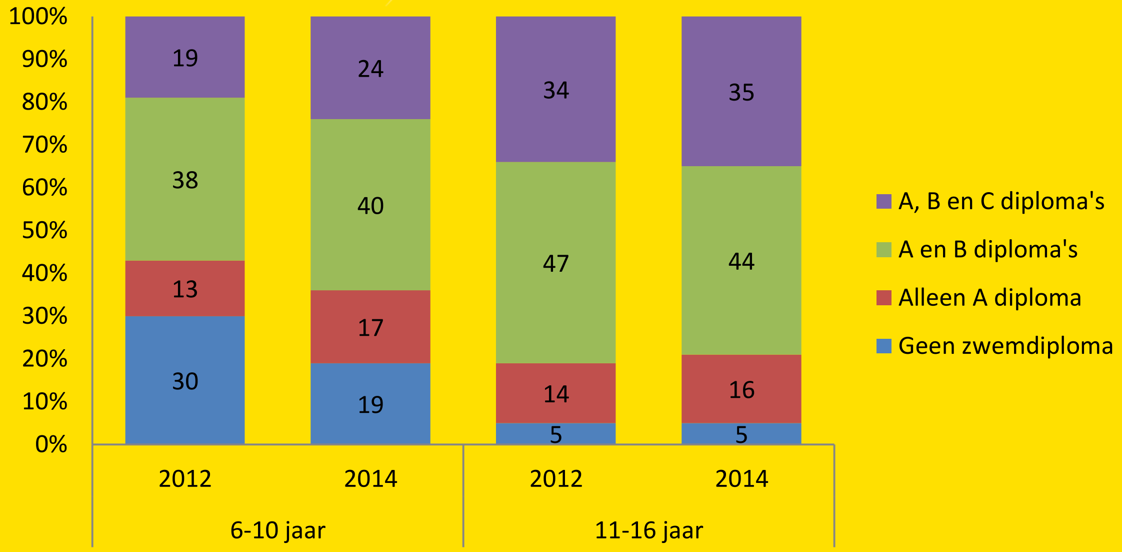
Zwemvaardigheid 2014

Factsheet 2015/8

Figuur 1: bezit zwemdiploma's, 6-16 jarigen, 2012 en 2014, in %

Bron: SCP/CBS (Vrijetijdsomnibus)

November 2015

Koen Breedveld (Mulier Instituut)
Kirsten Visser en Annet Tiessen-Raaphorst (SCP)
Jarno Hilhorst (Nationaal Platform Zwembaden | NRZ)

Inleiding

Leren zwemmen is in een waterrijk land als Nederland een 'must'. De verantwoordelijkheid om kinderen te leren zwemmen ligt primair bij de ouders. Niet iedere ouder gaat daar op dezelfde wijze mee om. Kinderen op zwemles laten gaan voelt vanzelfsprekend, maar is niet verplicht. Dat roept de vraag op hoe het is gesteld met het leren zwemmen in Nederland. Sinds 2012 vragen SCP en CBS kinderen in de tweejaarlijkse 'Vrijetijdsomnibus' (VTO) naar hun zwemdiploma's. Hier presenteren we de uitkomsten uit het meest recente onderzoek over 2014.

Zwemvaardigheid in ontwikkeling bij jongere kinderen?

In 2014 beschikken meer jongere kinderen (hier: 6-10 jaar) over minimaal één zwemdiploma dan in 2012 (zie figuur 1 hierboven). Onder oudere kinderen zien we een dergelijke verandering niet. Van de 11-16 jarigen heeft 95% minimaal één zwemdiploma, 35% beschikt over een C-diploma[1]. Dat is evenveel als in 2012 (zie Wisse en Breedveld, 2013).

Verschillen tussen groepen

Kinderen van Nederlandse komaf beschikken vaker over een zwemdiploma dan kinderen van niet-westerse komaf en beschikken bovendien vaker over een C-diploma. Soortgelijke verschillen doen zich ook voor naar inkomen en stedelijkheid (zie tabel 1, laatste pagina). Hoe die factoren samenhangen, is hier niet onderzocht.

Schoolzwemmen

10% van de kinderen haalde in 2012/2014 zijn of haar A-diploma uitsluitend via het schoolzwemmen. Onder kinderen van niet-westerse komaf (17%), kinderen met lagere inkomens (13%) en/of kinderen uit de grote steden (20%) is dat percentage beduidend hoger. Voor die groepen is de rol van het schoolzwemmen in het leren zwemmen belangrijker.

Duiding

Uit het feit dat in 2014 meer jonge kinderen over een zwemdiploma beschikken, mag niet zomaar worden geconcludeerd dat de 'zwemvaardigheid' zich positief ontwikkelt. Een alternatieve verklaring is dat kinderen in 2014 eerder op zwemles gaan.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting gericht op de bevordering van de sociaal-wetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport en samenleving.

Het instituut voert fundamenteel en praktijkgericht onderzoek uit, monitort de ontwikkelingen op het terrein van de sport en organiseert bijeenkomsten en congressen om het debat over de sport te stimuleren.

Neem voor meer informatie over dit factsheet contact op met:
Koen Breedveld
k.breedveld@mulierinstituut.nl

Mulier Instituut
Postbus 85445
3508 AK Utrecht
T 030-7210220
info@mulierinstituut.nl
www.mulierinstituut.nl

Cijfers van het Nationaal Platform Zwembaden |NRZ over het aantal verstrekte zwemdiploma's laten tussen 2012 en 2014 een lichte daling zien in het aantal uitgegeven A-diploma's. Het aantal uitgegeven C-diploma's[2] bleef in die periode stabiel.

Cijfers van de gemeente Amsterdam bevestigen wel het beeld uit figuur 1 dat onder jongere kinderen (groep 4 en 5) het bezit van diploma A zich de laatste jaren positief ontwikkelt. Op latere leeftijd (groepen 6, 7 en 8) is echter ook in Amsterdam geen sprake van een stijging, en in het meest recente jaar zelfs eerder van een lichte daling. Overigens zijn er in de stad Amsterdam grote verschillen in zwemdiplomabezit te zien tussen wijken, en lijken die verschillen de afgelopen jaren eerder groter dan kleiner te zijn geworden.

De verschillen tussen de diverse groepen en de cijfers over schoolzwemmen vormen bevestigingen van eerdere onderzoeken op deze terreinen (zie Van der Werff en Breedveld, 2013).

Conclusie

Anno 2014 halen bijna alle kinderen minimaal één zwemdiploma, maar voltooien grote aantallen kinderen niet de 'doorlopende leerweg' van het Nationale Zwem-ABC. Tussen groepen kinderen doen zich significante verschillen voor, waarbij schoolzwemmen vooral onder de kwetsbaarste groepen van betekenis lijkt te zijn voor het leren zwemmen. Tussen 2012 en 2014 lijkt het leren zwemmen in ontwikkeling te zijn gekomen, maar de toekomst zal moeten uitwijzen in hoeverre Nederlandse kinderen echt beter hebben leren zwemmen.

Noten

1) Het C-diploma is het laatste diploma in de ongedeelde leerweg van het Nationale 'Zwem-ABC'. Het Zwem-ABC is wat de branche sinds 1998 adviseert met als doel te zorgen voor zwemveiligheid en toerusting.

2) Aantal A-diploma's 177.573 in 2012 en 169.417 in 2014 (resp. 98% en 92% van de kinderen in het relevante geboortecohort). Aantal C-diploma's 69.732 in 2012 en 70.140 in 2014 (beide 38%).

Referenties

Werff, H. van der & K. Breedveld (2013) Zwemmen in Nederland. Utrecht / Nieuwegein, Mulier Instituut / Arko Sports Media.

Wisse, E. en K. Breedveld (2013). Zwem-vaardigheid 2012. Eerste resultaten Vrijetijdsomnibus 2012 SCP/CBS. Eindhoven: Expertisecentrum Zwemonderwijs.

Verantwoording

De cijfers in dit factsheet zijn afkomstig uit de Vrijetijdsomnibus (VTO). De VTO is een onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een steekproef uit het bevolkingsregister. Het veldwerk liep van november 2014 tot en met maart 2015. Het onderzoek is representatief voor de bevolking van 6 jaar en ouder. In totaal zijn de vragen over zwemvaardigheid in 2012 door 526 respondenten ingevuld en in 2014 door 464 respondenten. Voor kinderen jonger dan twaalf jaar hebben de ouders de vragenlijst ingevuld.

De VTO-analyses zijn verricht door Kirsten Visser en Annet Tiessen-Raaphorst van het Sociaal en Cultureel Planbureau. De cijfers over zwemdiploma's zijn afkomstig van Jarno Hilhorst van het Nationaal Platform Zwembaden | NRZ, de cijfers over zwemvaardigheid onder Amsterdamse kinderen van Heidi Oudejans van de gemeente Amsterdam.

Tabel 1: bezit zwemdiploma's 6-16 jarigen naar achtergrondkenmerken, 2012/2014, in procenten

	Geen zwem-diploma	Alleen A diploma	A en B diploma	A, B en C diploma	Totaal
Jongens	15	14	42	29	100
Meisjes	11	17	43	29	100
Nederlandse komaf	9	15	44	32	100
Niet-westerse komaf	28	16	36	20	100
Laag inkomen	20	23	38	19	100
Middel inkomen	10	11	45	34	100
Hoog inkomen	5	10	47	38	100
Stedelijkheid: G4	27	13	32	28	100
Stedelijkheid: G21	12	22	39	27	100
Stedelijkheid: overig	11	14	45	30	100

Bron: SCP/CBS Vrijetijdsomnibus 2012/2014

Sociaal en Cultureel Planbureau

Nationaal Platform Zwembaden | NRZ

mulier instituut